

Forfatter: Knudsen, Jakob

Titel: Udrag fra Sind (Danske Klassikere)

Citation: Knudsen, Jakob: "Sind", i Knudsen, Jakob: *Sind*, udg. af Esther Kielberg , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1996, s. 240. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-knudsenj02val-shoot-idm140237360157584/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Sind

- et såk. 'folkeligt tilnavn', som i hverdagen trådte i stedet for patronym, ofte navnet på personens (eller en forfaders) fødested, antaget efter fraflytning. Som ældste søn er Anders opkaldt efter sin farfar.
- 48 *pinlig(st)*: pinefuldt.
- 49 *Til Hartkorn*: gl. da. mærkemål, der før 1903 blev brugt i forb. med skatteansættelse (skyldsermning) af jord og dens ydelser. Hartkorn = hårdt korn, dvs. rug og byg. – *Hald(er)ne*: stejle sted, skrænt. – *Førland(et)*: et kystlands lave del, der ligger nærmest vandet.
- 50 *Stavn*: om evt. forbillede, se August F. Schmidt s. 28. – *Ministerialbogen*: kirkebog. – *Offer(et)*: penge, der (indtil 1920) ved de store højtidere og visse kirkelige handlinger blev givet til præst eller degn som tillæg til deres løn.
- 52 *den rette Bryllupsklædning*: jf. Matt. 22,11. – *Frakke*: tidl. om mandsdragt med skøder; brugtes indendørs; en frakke havde i modsætning til en 'kjole' ombøjet krave og ingen ærmeopslag.
- 53 *Udenomslejlighed*: udenomsbequemmeligheder, fx kokken, spisekammeret. – *kongens Bakkenbarter*: her nok om kandskæg i søl med Christian 9.s (konge 1863-1906).
- 54 *gammel fransk Vin*: dial.: et tørveligt vinsurrogat; tidl. brugt som drik af småkårsfolk på landet.
- 55 *Agur*: landmand; her nok nedsættende om person med landlgt præg. – *Herredsfuldæggtig*: fuldnæggtig hos en herredsfoged. – *Udhaler*: her nok skærtjæger; også om slyngel eller svirebror. – *Skarsee*: chaussé, bred landevej.
- 56 *Ladegaard(en)*: gårdsplads mellem avisbygningerne på større gård. – *Fædtelse*: snorelse. – *liggefrem*: simpelt hen. – *ragt (...)* ned: dial.: revet ned.
- 57 *tørskem*: tørsket.
- 59 *Dege(n)*: kirketjener, sædvanligvis skolelæreren.
- 60 *skyde for Stegen*: bryllupsskik: når stegen kom ind fra køkkener, blev der affyret et gevær uden for vinduerne, her altså en gl. kanon længt nede i haven. – *laa i Leje*: om korn, græs o.lign., der ligger hen ad jorden, trykket ned af nedbør. – *Hjuldamp(er)en(s)*: kan være »Aalborg«, den sidste hjuldamp(er) i aktiv fart mellem Limfjordsbyerne; bygget 1875. H. drives vha skovhjul.
- 61 *Nør-Siden*: den nordre side. – *belåstet*: beruset, opisret.
- 62 *Hjallerup*: se n.t.s. 23. – *Aabybro*: by ca. 12 km NV for Nørresundby. Her afholdtes heste- og kreaturmarked fire gange årligt. – *Skrænb*: landsby i Øster-Han herred, ca. 5 km SØ for Ejerritslev. –